

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szombat

51. szám.

Pest, majus 13. 1848

Nem kell táblabíró politika.

April 10. kezdve e lap hetenként hatszor egy középnyagyságu iven fog megjelenni, és posta útján is megrendelhető.

Előfizetési ár:

April 10-kétől június végeig, Budapest, házhordással 2 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 3 ft. 30 kr.

April 10. september végeig félévre: Budapest 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

April 10-étől december végeig három évnegyedre:

Budapest házhordással 6 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 8 ft.

Budapest egy pengő forintjával, egy hónapra szóló előfizetést is elfogadunk.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fizetetik.

Pest majus 13.

Néhány nap óta mindinkább terjed a hír, hogy Szemere Bertalan belügyminister le fog mondani. —

Midőn az első magyar ministerium megalakult, mi azon illusióban éltünk, hogy ezen első combinatióban a tisztán radicalis, ifju és nemzeti elemet legkitünőbbben Szemere Bertalan fogja képviselni.

Mi ezen férfutól, ki a political pályára annyi tanulmányt fordított, ki utazott, s tapasztalásait, s észrevételeit az olvasó közönségnek átadva fellépésével az írók között az első sorban áll — mi ezen férfutól a tettek mezején a legtöbbet vártunk. —

Sajnálattal kell kimondanunk, hogy soha várákozásunkban annyira nem esalódtunk, mint most.

Nem tagadhatjuk. Nekünk fáj azt kimondanunk, hogy Szemere Bertalan, arra a helyre, melyet elfoglalt, teljesen alkalmatlannak tartjuk. —

Ámde a szigorú igazság s a haza java tekintetében a pietas és előszeretet himporának le kell hullani.

Szemere a megyéket legujabban népszerű főispánokkal látta el. Ez közelismerést nyert.

Bennyiből áll érdeme. Benézett a hivatalkepek lajstromába, s a kinek neve jobban tetszett mint a másé, azt kinevezte.

Sajtótörvényeink Szemere tollából folytak ki. Pesten azon időben csak mesebeszédnek hittük.

És mégis úgy volt. A törvény első fogalmazása botránkyó volt a civilisált világban. Mi ezen tör-

vényt itt az országgyűlés auctoritásának nyilvános vili pensiojával megégettük.

És csak illy demonstratív lépéseknek köszönhetjük hogy mégis ezen dslngiskán szellemben fogalmazott törvény valahogy módosított alakban terjesztett királyi jóváhagyás alá.

S z e m e r e Bertalan legujabban e törvényeket kihirdette, s még egy kis utasítást adott mellé. Itt azonban az előbeszédben olly comédia dolgokat mondogat el, hogy azon minden ember, kinek a kormányi rendeletek külalakjáról fogalma van, tökéletesen megbotránkyozott. —

A ministerium felhívás nélkül mentegeti e törvényeket. Azt mondja, hogy ezen törvényvel sokan elégedetlenek, a mi alatt ha az illyen szó egy kormányi rendeletből van kivéve, annyit értünk, hogy azon törvények se istennek se embernek nem kellene, s maga a fogalmazó is zért szégyenletében a föld alá akarna bujni.

Ez a mentegelődzés valóságos political kétszínűség igazi pilátusi kézmosás. Képzeltel, milly drága volna egy olly ember, ki sajtótörvényünk kelötkezési történetében a főszereplést magára átirathatná.

Szerencsére azonban a közönség Szemere Bertalan e bujoska alatt tetten kapta.

Megcsóváltuk fejünket, s azt mondtuk. Nem hiába mozog a levél. Nincs ott füst, a hol tűz nem ég.

Szemere e rendelet alatt hamisan keveré a kártyákat, csakhogy mint mondani szokták, nem bolond a vármegye.

Egy más közeloibbi rudeauete, melly tegnape lött a Pesti hirlapban megjelent az egész városban nevétség tárgya. Ha valaki e napokban társalgás közben valamit cifrában talál kimondani mindjárt azt mondják. Pajtás tán Szemerénél vagy patvarián.

Szemerét ujjabbkori időkben phrasiskobolásban csak az egri casonoi egylet nagy buzgóságu töllnoká haladhatja meg.

Szemerének eddigi eljárása végetlenül nagy political szegénységre mutat.

De a mit ma tett ezen minister, azért őt a nemzet a legkeményebben fogja felelés terhé alá vonni. —

Azt, hogy a jelen kormány valamelyik tagja egy illy rendeletet, mint a mai, melly a horvát bánt illetőleg kiadatott, aláírjon soha sem hittük volna.

Előbb egy sereg: miután még pedig ollyan, miután, mellyből akár mellyik egy magában is már hazaárulás. Később a sok, miután végre azzal fejeztetik be, hogy Jellasics bánt ő belügyminister-sege magas auctoritását tán csak ismerné el, és az ismerés után három nap alatt írta valamit vizs-

A belügyminister lássa, mint fogja remek tollal a bánt capacitálhatni.

De van e egy ember is a világon, ki azt hinné, hogy Jellasics eddig csak comediázott, hogy eddigi tettei csak abból nyerne magyarázatot, hogy ő illyrsége még hivatalosan nem tudta, hogy itt Budapestén már egy független és felelős ministerium nagyban bekovártélyozta magát.

Mint álom tűnik fel lelkünkben, hogy midőn Szemere látta közelgő bukását, még annyi hiúsággal sem viseltetett régi szép nevéhez, hogy leendő belépését valami derék és férfias kérdéssel kötötte volna össze.

Gépiesen megírta a rendlevényt, melly nem érdemelte a papírt, mellyre leiratott, s a nyulszívü political actus után vissza vonul.

Ám tessék. Ön számára készen van a political szégyen szék.

De ha már Szemere elég lelketlen volt a magyar népre egyrésztől a kisszerűség satiráját, más felől a nagy képies charlatanismust a szabadság első hajnalában rá kenni, legalább a többi ministerek léptek volna közbe.

Tettek volna akadályokat, ha nem állhattak ellent ne engedték volna a rendlevényt kinyomatni.

Most szégyenünk a világ elébe van vetve. A német lapok e rendeletet lefordítják, s a magyar bárgyuság Európában anecdotába fog menni.

De ha már Szemere elég lelketlen volt a magyar népre egy résztől a kisszerűség satiráját, másfelől a nagy képies charlatanismust a szabadság első hajnalában rá kenni, legalább a többi ministerek léptek volna közbe.

Tettek volna akadályokat, vagy ha nem állhattak ellent, ne engedték volna a rendlevényt kinyomatni.

Most szégyenünk a világ elébe van vetve. A német lapok e rendeletet lefordítják, s a magyar bárgyuság Európában anecdotába fog menni.

Aztán szeretnők tudni, kit akar a ministerium ámitani, saját magát, a horvátokat, vagy a magyarokat?

Mi igen jól tudjuk, önök távol vannak attól, hogy Jellasics ellenében csak úgy érezzenek, mint a kérdéses rendleményben kiirták.

Önök nagy gyöngédséggel megírták ezen a gratulatioig kegyes parancsot, és titkon egymás szemébe pillantottak... gondolván...

Ne szóljunk keményen, ne riaszszuk el a bánt, igyekezzünk neki jó képet csinálni, bánjunk csinján, bánjunk szörmentében vele, de majd ha erőnk lesz, majd másképen fütölünk neki.

De drága ministerium, Jellasics bár tul van már az illyen minorenis politikán. Más egyébre is el van ő készülve.

A horvátok a magyar lassu rendszert nagyon ismerik, számítnak is rá. — Egy hajdani hellen kis

respublicanak képezék magokat, kik a táblabírók persa kényelmű politikájának bármikor ellenszegülni tudnak és akarnak is.

Tegnap délben a teljesszámú ministertanács fogadta a népgyűlés küldötteit.

Egy szemtanutól következő jegyzeteket vetünk.

A küldöttek a gyűlésből Batthányi Lajos szálására menvén, azonnal bejelentettek.

A miniszterelnök azt kíváná tudni, ha valljon a küldöttek csak az elnökkel vagy az egész miniszteriummal akarnak szólni.

A küldöttek, kik egyébiránt egyenként a vöröstollasságig a democrata párthoz tartoztak ugyan csak kaptak az alkalmon. —

Hogy ne! Hisz az gyönyörűséges jog, valódi királyi kényelem, a minisztereket a két város különböző pontjairól összerébenteni. —

Ki szalasztana el egy illy pompás presentiroztatást?

Ki nem akarná őket egyszerre egy csoportban látni? —

A városban lovas legények küldettek szét, s egy óra múlva a tanács teljes számban jelent meg.

Addig a küldöttek Kuthi Lajos és Korponai ministerialis hivatalnokok szobájában viczelgetének és havanisztatának.

Felmelve a küldöttek Battyányi Lajos elfogadó salonjába, a miniszterek a küldöttek elébe jöttek.

Egy sorban állottak Battyányi, Széchenyi, Deák, Klauzál és Eötvös.

Szemere mintegy sejtve, hogy kifelé áll rudja, nem jött be a klédába.

Kossuth téli felső öltönybe takarózva egy pamlagon maradt.

Amenyire kivehető volt, szenvedő állapotban lehetett.

A cabinétben kerek asztal körül, bársony karszékek álltanak. Az asztalon néhány röpiratból, a Pester Zeitung, Pesti Divatlap s a Marcius Tizenötödike.

Tán ezen utóbbit akarná ezentul a ministerium evangéliumaul elfogadni? —

Battyányi Lajos szokott szorgalmas tolettben. Széchenyi a kipödrött szempillákon kívül angolosan, Eötvös csinosan, Deák és Klauzál táblabírósan.

Szemerét kevésbe lehetett látni, csak ugy a többiek vállán keresztül.

A szoba urias és elegans. A falakon arany rámaiban Napoleon történeteiből különféle részablak.

A dologra már! — kiált itt ráuk, némelly olvasó — Halljuk már, mit beszéltek a miniszterek. Az a fő dolog.

Polgártársak! Egy óráig beszéltek, de mindent olly általánosságban, hogy abból bajos volna egy szó ujat kihalászni. —

Kossuth Lajos minister ur, mint tudjuk folyton a legfárasztóbb ézmunkával foglalkozván, s főleg utóbbi országgyűlés alatt szónoki tehetsége is olly tetemesen igénybe vétetvén, ebbeli szerle-

len önfeláldozása miatt nem csak hosszas ideig vért pökött, de általán egész testi szerkezete olly aggasztó kimerülésig jutott, hogy ha csak jelen ministeri fölötté sulyos foglalkozásával egy időre fel nem hágy, tökéletes fölépüléséről szinte kétségeskedem. Minél fogva tisztább levegő élvezete s üdülése végett orvosi rendeletemből a fővárost elhagyván, a nyugalom és alkalmazott gyógyszersek segélyével egészségi állapota javult is, mig a békétlen mindennemű látogatók ismét föl nem keresék, s most mint a következők mutatja, a kiköltözés által csak munkahelyét változtatta meg, mert a részint hivatalos, részint magán megkeresések s zaklatások, lelki erejét most is annyira igénybe veszik, hogy javulása helyett inkább napenkénti gyöngülését lehet várni. Ez okból kikevert nevezett minister urnak a hazára nézve olly becses személye érdekel, miután magán kérelmek nem használtak, nyilvánosan kéretnek föl, engedjenek időt, mig roncolt egészségi állapota jobb irányt veend, s forduljanak azokhoz, kik a nevezett minister munkakörében helyettesítvék.

Pest május 12. 1848.

Dr. Obonyai,
házi orvosa.

Elöttem fekszik az esztergami káptalanygyűlés f. hó másodikán, a magyarországi kath. egyház valamennyi főpásztoraihoz intézett, s a nemzeti politikai hirlap mellett velünk világiakkal is közölt, ékes szavakban, és ékesnél ékesebb phrézisokban dús felszólítása.

Kezdődik pedig ezen felszólítás, azon nyilatkozattal, hogy: „nincs ember, ki a szabadság, jogegyenlőség, és testvériség nagy elvének dicsőséges diadalán ne örvendne!” stb. — és végződik azzal, hogy: „az esztergami káptalan legerőteljesebb tiltakozását veti közbe, az egyházi javak iránti minden törvénytelen intézkedések ellen” és hasonló tiltakozásnak a megyékben is megtételére minden főpásztort hathatósan felszólít.

Ennek következtében, miután én is azon halálos bűnbe estem, hogy e lap 28ik számában, kevés, de sulyos okokkal megmutattam; mikép, az állodalomnak, nem csak kétségtelen joga van, a cath. egyház által nyolcz századok lefolyása alatt használt javakat, más czélokra fordítani; hanem ennek eszközlése, jelen körülményeink közt, elkerülhetlen szükséggé is vált: felhiva érezném magam e tárgyban ujonnan nyilatkozni, ha az esztergami káptalan, szent énekénél hosszabb, és egy eredeti friss magyar notánál cikornyásabb önző felszólításában, csak egyellen egy okkal is támogatta volna merész tiltakozását.

Elmultak az idők, tisztelt atyák, mikor a népek semminek sem kívánták okadását; hanem a beati simplices elv mellett önök egy szavára, elhílték volna, hogy a paradicsom musaeumában, éppen úgy meg van azon arczcsapás, mellyel sz. Hilarius az öt kísértő sántát a pusztában illette; (Lezzana annal. tom. II.) mint megvan azon bók, mellyel a boldogsáos szűz, sz. Bernát háromszoros üdvözletét viszonzotta. (Med. vit. S. Bernárd. item Chrysost. Henric. in fascic. S. S. ord. S. Bernárdi.)

Most már okát kell adni állításainknak.

Es azért: mellözve önök alapnélküli tiltako-

zását, átmegegyek magára a felszólításra, mellyre következő megjegyzéseim vannak.

Igen különösnek tetszik nekem, azon érzékeny és csak nem könyörületet vadászó siralmas hangulat, melly azt szinezi. Olly jámborul, olly szeliden, olly feláldozólag folynak mézes szavai, hogy ki önöket nem ismeri, legalább is az egyházi javak nagyobb részéről önkénytes lemondást vélhet-e a végén olvashatni.

Különösen midőn a következő szavakhoz ért:

„E káptalan szíven hordozva az apostol intéését, komolyan „számot vet az idővel“ s látja „a napokat hogy rosszak,“ de midőn a világ mulékony alakjának örökös változásaira vetvén szemelt, (I. kor. F. 31.) azokban mi vigasztalást, mi örömet sem talál: csak annál nagyobb vágyat érez, az örök és maradó javak iránt.”

A ki ezen szavakból, nem azt következtette, hogy az esztergami főkáptalan, most már nemes lemondással szavamatát adja, azon állományi javak visszaadásához, mitlyek használata eddig kizárólag csak a cath. egyháznak engedtetett: annak tisztelem a logicáját . . .

Tehát „rosszak a napok“ tisztelt atyák? No ez szép önkötlől, hogy elismerik; ez által megérdemlik, hogy hasonló őszinteséggel, én is kijelentssem bizony rosszak a napok.

Mi minden oldalról, sőt magunk közt is számos ellenséget látunk, és nincs magyar hadi erőnk

Ennek felállítására — jól tudják önök, — már a híres Marlbrong megmondotta, három dolog kell, t. i. pénz, pénz, és pénz.

Es önök még is azt kívánják, hogy az esztergami, és más „elárvult“ megyei főpásztori székek azonnal betöltsenek.

Csak nem akarják önök velünk elhitetni, hogy a régi kormányt, mellytől saját vallomások szerint — „autonomiájok megszorítását eltűrték“ jobban szeretik a mostaninál?

Mert mi a megürült egyházi székek jövedelmci, a magyar kincstár útján, egyenesen Austria telhetetlen tarisznyájába vándoroltak; illyen rögtöni betöltésektől mit sem hallottunk! . . .

Azért álljanak el önök ebbeli kívánságuktól; egy részt még jobb azokra, kik az üres helyeket betöltenék, ha a nemzetgyűlés végéig ki nem neveztetnek, mert most beülvén a dús jövedelemben nem jól esnek nekik talán már fél év mulva lótol számárra szállani.

Es gondolják meg önök, — hogy abból a pénzből, mellyen négy ember hiznék, tízezer magyar katona pedig, százezer békés polgárt ölaltalmazhat az ellenség ellen.

Az esztergami káptalan, ezen szavaiban: „az egyház nem egyes pártok üdvének eszközlésére, hanem az egész emberi nem boldogítására, lön az úr Jézus által megalapítva“ elismeri, hogy ezentul azok is számolhatnak már az örök boldogságra, kiknek nincs szerencsájök az egyedül idevezítő anyaszentegyházhoz tartozni: Az örök kincset tehát kész megosztani.

De az idei roppant kincsből, mellyet most még osztatlan bir, egy fillért sem akar adni más hitfelekezetek számára, hanem ezen elvet tanácsolja életbe léptetni: „gondoskodjék minden vallásfelekezet a maga hitoktatói-, nevelő- s tanító- intézeteinek fentartásáról!!

Tehát a menyországot megosztjuk, de a vanitas vanitatumot magunknak tartjuk?

Ez engem iszonyuan nem lepelt meg. Sőt el-

lenkezőt hallva felkiáltottam volna: Szepperl i kenn di nit mehr!

De nem úgy uraim! könnyű annak külön gazdálkodni, kinek „kincse mérhetetlen, annyi mint sehol,” önök azt mondják „keserű gúny lenne, a szabadság, egyenlőség, és viszonyosság elve, ha meg nem engedtetnék önöknek, hogy egy cath. egyházi és világiakból álló bizottmány kezelje köz alapítványait.”

Az állományi javak külön kezelése iránt már kimondottam egyszer nézetemet, de mellőzve most ezeket, ha a külön kezelés czsméje többséget is nyerne, előbb ki kell önöknek adni, mihez másnak is van joga; csak azután beszélhetnek külön sáfárkodásról.

A milliókra menő reformatusok, megerősítetik sz. István végrendeletét, és így osztályt kérik.

Van e egy atyának joga, ősi vagyonából, végrendeletileg kizárni azon fiut, ki halála után születik?

Igy zárattak ki később született reformatus, testvéreink, kiknek elődei éppen úgy vérzetek e földért, mint a mieink, és kik semmivel sem rosszabb hazafiak nálunknál.

Mondhatom szépen akarják önök alkalmazni, az egyenlőség és testvériség annyira feldicsért elvét.

Önök a „beati possidentes“ elvét is e földre alkalmazzák, s azt akarják, hogy most, midőn, minden teherviselés közössé vált, a többi vallásfelekezetek rendes adójok fizetésén kívül, még papjok és tanítójok fizetéséről is gondoskodjanak, csak hogy önök tovább is hat lovon járassanak.

Beati simplices! Önök azt hiszik, hogy következetesek, és nem veszik észre, hogy makacsok.

Ugy hiszem, tudják önök mire vezet a makacsság? 1793-ben guillotinhoz vezetett, most nézzenek Lajos Fülöpre, Guizotra, Metternichre.

Mire fog nálunk vezetni? Nem tudom. — Sokan azt mondják, mi ott vagyunk, hol a francziák voltak néhány hónappal az 1789-ki nemzetgyűlés előtt. Elmékedjenek egy keveset uraim! — Még van idő, de el ne feledjék, hogy Európában három baljóslatu szó ural: c'est trop tard.

Önök felszólítása uraim! nem egyéb egy nagyszerű korteskedésnél. — Ez ellen nincs kifogásom, alkotmányos országban korteskedni szabad, de ellenkorteskedni is, — és azért irom e cikket.

Önök nem vallják be szándékukat, én nyíltan kimondom. — E különbség jellemzi korteskedésünket.

Önök tudják, hogy a legközelebbi nemzetgyűlésnek főfeladata leend a cath. egyháznak eddig birtokában hagyott állományi javak használatát megváltoztatni.

A siralmas hang, érzékeny panasz, és ékes szólás, mik felszólításokban foglaltatnak, a honpolgárok rokonszenve megnyerését célozzák. De mert tudják, hogy ilyen kopott fegyver kevés emberre hat, hatalmasabb eszközökről gondoskodnak, miszerint többséget nyerjenek a nemzetgyűlésen.

A kisebb clerust, — hogy általa a népre hassanak, érdekükbe akarják vonni, azért ígérnek neki helyzete megjavítását. —

És mindjárt itt, tapasztalni fogják önök az ominosus c'est trop tard jelentőségét. A clerusnak fel fog ötleni a kérdés: Ennyi századok óta csak most akarnak segédkezet nyújtani? és a helyett,

hogyan önököt önző terveikben gyáva eszközökint segiténék, a nemzet karjaiba vetendik magokat, és helyesen fogván fel nemes hivatásukat, a béke türelmesség, és méltányosság lesznek a jelszavak, mik alatt a népet jogai gyakorlatába fogják lép-tetni.

Nyiri.

Üdvözlöt önöknek pestbudai pappolgárok! Üdvözlöt önöknek egész szivemből!

Sokkal messzebb esem Pesttől, hogy nem önököt, annyiszor, a mennyiszor szeretném, színről színre láthatnám. Azért előre is köszönet a derék marczius tizenötödikének, mely nekem is engedend lapján rendezvoust tartani, engedend őszintén, és ha van velő koponyámban, okosan is szólanom.

Már tudják önök milly benyomást tettek apri-15-kén 12 pontjaik az esztergami helynöknél. Mint hallom, a pontok elég ominosé épen husvét-napján értek föl. Gyönyörű tizenkét husvét-i veres tojás.

Mondják, nem tudom igaz-e? mikint a hatalmas ur haragudni akart, de nem mert. Tanácsot kért a czimadás társaitól de nem kapott; hol nincs ne keress. Az üres hordóból husz csap sem folyathat somlyait. Megkérde tehát, két satellesét, kik öndicsőülve keringnek a nagyur atmosphaerájában.

Ezek helyt állottak, mert csakugyan emberek tálpukox. Az egyik mivelte fiu, és irgalmatlanul orthodor, négy évig volt Bécsben a doctorgyárban. A másinak kis papokat kellene nevelnie, kellene, mert „nemo dat quout non habet“.

Marczius hó tizenötödike előtt parasztnak nevezendettük őt, de azóta e névnek is meg van tisztelete; — elégedjék meg most a „goromba socius“ keresztnévvel.

Ezen hat kéz meggyurta a választ. Üdvözlöm e választ, mint első magyar papkörlevelet. Oh ez önök érdeme, kedves budapestiek. Lám mint változik minden az ég alatt. Ma egy esztendeje nem volt volna tanácsos a nagyurral magába beszélni, igaz, hogy nem is ő találta fel e szép nyelvet.

Az egész választ különben nem egyéb, mint egy colossalis maradjon, „vacante sede nihil innovitur,” még akkor sem, ha hét nyolcz évig vacálna? köszönjük! Az egész választ egy megtesztült egyház táblabiro politica, mely örökké csak a primae nonusra tud kivetkezni. Ah hagynának már fel e rongybarricádokkal, mellyek ugy sem állhatnak az ész tűzgyólyói előtt. Nem a kutyabőrű codexekből, hanem az ész és szivből kell a védveket meríteni.

És mit jelent a sok „fájdalmasan vettük“? Üres szó, nem egyéb, mert ha fele is igaz volna, az egész káptalan elmerült volna nagy fájdalom-tengerben.

Hiszem, hogy önök felelni fognak, vagy tán már feleltek is. Csak szaporán, de nem úgy ám, mint először felirtak. Ezen fölrás, mint stilus floridus mintája megjárna valamely crestomathiában, de nem az a minck lennie kellene, itt bors és paprikaa legszebb virág.

De mindenek előtt siessenek köszönetet szavazni a Religio és nevelés szerkeztőjének, ki pontjaikat föl nem vette, de ellenök mindent folkpar. Furcsa politicat követ a különben igen tudós

és becsületes férfiu. Kár a főpapságnak gratuliroznia, inkább követelné tőle a megígért subsidi-umot. Lám a nemzeti egészen más ficzkó, ez föl-szedte a sok pénzt, és ott hagyta a jó urakat a kapufánál. Bien vous fasse!

A Religio nem lehet többé organuma az egész magyar kath. papságnak, egy nem csekély és tán legrosszabb résznek a marczius tizenötödike leend evangeliuma.

Menjünk át az esztergomi főkáptalan ugyan akkor kelt és több helyütt közölt körlevelére. Mit tartanak önök erről? Pasquillus biz ez, és nem egyéb. Eddig hidegen nézték az alsó papság nyomorát, most egyszerre akarnak ösztözni. Timeo Danaos et dona ferentes. Eszünkbe jut a sok koma, és azért másra bízunk a felosztást.

Nehezen is fog most a főkáptalannak az „et capram et caules“ sikerüni. Az a gonosz nemzeti gyűlés igen fog garázdálkodni, pedig nem jól tend, mert igen sok jó urnak ártatlan örömeit meg fogja rontani.

Kettőt különösen sajnálok, és önök is, ha elmondom miért. Van t. i. Esztergomban egy nagyságos ur, előbb professor volt Pesten, pedig híres mert ha előadása alatt megszorult is rendszerint a védvekben, az „asinusokban“ kifogyhatlan volt. Mi több, censor is volt, ki mindent törült, mit nem értelt, és jutalmul lett azzá, a mi jelenleg is. Ezen jó urnak különösen kedve telt abban, hahogy mielőtt lekocsizott a templomba, a breviariumot döngetni, akarán mondani imádkozni, egy negyedórraig tudós szemével szemlét tarthatott azon gyönyörű méneken, miket hálaul a borzasztóan boldog emlékü, mint hajlandók vagyunk hinni, utolsó absolut hatalmu herczeg, primás, érsek, cancellar és tudja isten még mi mástól vett szegénységétől kitelhető legmagasb áron.

Ime ezen ártatlan öröm kutba fog esni, mert a lovakat nem lehetend tudósbnál tudósb, és noli me tengerekint illetlenül megütött gyönyörű kötetű könyvekkel mogabrakoltatni.

A másik egy méltóságos ur, szinte kanonok, pedig a javából. Gyönyörű praedicationummal, mi több egy olly püspöki czímmel bir, melly ha nincs is egészen a holdban, legslább a félhold hatalmában van. Ezen ur a takarékoság terén valódi csudákat tesz még a tizenkilenczedik században is. —

A gabna, gyapju, és turókereskedők, „mint egy non plus ultrát bámulják. Már mit teend ez, ha a gyakorlati térről a nemzeti gyűlés őt le-szólítandja? Uj gazdaszati systema koholáshoz nem foghat, mert nem ide nyul többé. Sok kövér hét esztendőről tudna beszélni. No de se baj, szől-jünk másról!

Hallom, hogy Daruvárira oda lenn a classicus chamaeleon miatt haragszanak. Tán mert hazudott? Azt mondják, hogy biz nem azért, hanem mert a cigány is haragszik, ha lovát a vásáron gyaláz-zák, mert nyakán marad. Tartsák meg őt, önök már csak valahogy összetörődtek. Budapestben egy valaki még jobban haragszik, nem csuda, kis bögre hamar forr.

Annyira beleszeretett a chef ur, panegyristájának tollába, hogy titoknokul maga mellé kíván-ná, sőt a cultusministernél meg is tette a szüksé-ges lépéseket.

(Vége következik.)

H i r d e t é s e k.

Ez azon nevezetes és páratlan phrasiosokból álló cikk, melyet az egri casinói egyület lapunkban közölni akarván, a közlésért járó 10 pftot mai napon beküldte.

Az osztrák kormányának szolgálja alatt nyögött népek sorába, különösen árva nemzetünk irányában követelt zárt körű igazgatási rendszerét, a népek milliói érzelmeivel rokonulva, mi is igaztalannak, jogtalannak s zsarnokinak tapasztalva, szenvedhetetlennek tartottuk, nem is mulasztottunk ezért semmi tehetségünkben álló eszközöket felhasználni azon hazafiai, s polgári köteleességből kifolyt közös cél elérésére, miszerint hazánk önálló, független, nemzeti kormány igazgatása alá kerülve, idegenszerű gyarmati, és így mostoha igazgatása hinárból kibontakozhassék, ekként pedig anyagi, s szellemi jóllétét edes fiaiból alkotandó kormánytagok segédelmével vállalt vállhozvetve, mozdíthassa elő, melyeket a törvény korlátain, s nemzeti jogaink sorompóin belül megtagadhatóknak találunk.

És ime megáldá a népek istene, becsületes és hazafias törekvésünket, romokban hevernek lábaink alatt azon súlyos bilincsek, melyeket nemzetiségünkre, törvényes szabadságunkra, emberi s polgári jogaink szabad gyakorlására, a zsarnoki kormány hatalomra kovácsolt, a keblünkben ármányos mesterséggel plántált, fondorkodva tenyésztett, s izmos törzsöki szökevényesen novellátkos visszavonás, és pártokra szaggatás mótelye pedig viselhetetlen súlyává nehezített.

Nagy s dicső volt e munka, óriási lett eredménye, mert hiszen megtanította nemzetünk a világ minden népeit arra, mit ők eddig nem tudtak, s miről a történetírásokból se mutathatnak példát, miként lehessen egy nemzetet, mellynek politikai nyomatékát a roszakarót, s pártos felekezethez már már a semmiségbe süllyesztette le, mellynek nemcsak Europa mivel népei nem tulajdonítottak többé fontosságot, de sőt egy rész által immár saját hazájában is, idegennek gúnyolattatott, néhány szilárd jellemű erényes buzgalmu, s rendíthetetlenül tiszta hazafiságu polgárainak, az örök igazság egyszerű fegyverét használva, halálos sirja tornáczából kirántani, viruló új élet édenébe vezetni, és itt véreit a mivel világ minden nemzeti tisztelete s csudálkozása tárgyául bemutatva, még arra is képesíteni, miként cselészölvő kormánya által vele ellenséges viszonyba hozott örökös tartománybeli népek szabadságai s jogai megváltójának is tekintessen a nélkül, hogy a még emberi s polgári igazságot kivívásért Európának csaknem minden nemzeti vérpatakokat árasztanak, a magyarnak kardját se kellesen hüvelyéből kirántania, és mégis harmincz rövid napok lefolyása alatt europaszerte legszabadabb alkotmányos állás alapfeltételeit törvény tábláiba befoglalhassa.

Oszatlan halálját, s áldását érdemlék ezen bámulásig magos emberi tetteikért valamennyi igaz magyarnak, s nemzetünk valódi barátainak, mind azok, kik ezen példa nélküli műtételbe jelentékebb tényezők valának, légyen ezért áldott jó királyunknak, országunk királyi helytartó nádorának, törvényhozásunk jobbainak, és különösen a felelős magyar kormány öszves testületének emléke. —

Illy érzelem honolván, illy győződés uralkodván, kebleinkbe lohetetlen volt a marcius 15-ke cizmet viselő hónapnak 28. s 29-dik számaiban Pestről irt rovatokat hazafiai legméltóbb indignatio nélkül olvasnunk, nem azért, mintha mi az eszme szülemények sajtó útján leendő szabad közlésének barátai nem volnánk, mert hiszen a sajtó teljes szabadsága biztosításért, vérünket is készek lennénk áldozatul vinni, s ezt nem azért, mivel azokban a felelős magyar kormány tetteinek bírálatá s rostálata foglaltatik, mert mi ezeket a hírlapokban helyén lenni találjuk, hazafiai indignatio indoka egyenesen azon körülményben rejlik, mivel azokban a kormány téllenséggel, kötelesség mulasztással, nyilvánosság kerülésével, s több effélékkel alaposok nélkül, s idő előtt vádoltatik, sőt ellene azon esetben, ha magát a már Pesten megalakultnak lenni állított radikálpárt felkéréttének, nyíltan be nem vallandja, bizalmatlanság is nyilvánítottatik.

Ezen forrásból ered a mi hazafiai indignatiounk árja, és méltán, mert hiszen, ha egy részről tekintetbe vesszük azt, miként a felelős magyar kormány tagjai, említett cikkek születése előtt, alig töltöttek még országunk gyűlése bevezése, s hivatalaikba fejedelmileg történt megerősítettük után pár napokat Pesten, ezek lefolyása alatt pedig, azon emberi erőt csaknem felül muló roppant munkák tengerébe, mellyek a törvényhozás által rájuk ruházottának, tőlök olly szembe-tűnő nagy eredményeket várni, minőket csak a mindenható isten, nem pedig korlátolt tehetségű emberek mutathatnának elő, csupán az említett, de nem egyszersmind a gyakorlat téreig lehetne, ezeknek mint égből hullott lökéletesen megérett gyümölcsök kiállításának tőlök idő előtti követelése tehát valóságos méltánytalanságot, s lehetlenséget tartalmaz, mint ilyenről pedig egyebet annál, miként a haza közbizalmát teljesen kiérdemelt felelős magyar kormányának szándékos népszerűtlenségre vagy indítványozva, feltennünk sem lehetne, ha más részről arra is figyelünk, miként Magyarország felvirágoztatásának, s jelentékes nemzeti pólczra emelhetésének egyedüli feltétele nemzetünk szerint az légyen, ha hogy polgári, közönségesen elfogadott azon jelszavunknak, miszerint egyenlőséget, testvériséget, s érdekességét kívánunk a népek minden osztályába közönségesíteni, a népek élén valamennyi jelentékenységek főleg lelkiösméretesen, és így nem csapán szóval, de tettel is megfelelendenek,

következve külön érdekű organisált pártok alakításán, nemis törekedendének, hanem e helyett, minden tehetségünket a már alapjában megalkotott békés utoni átalakulásunkat lehetségesítő törvények képleteinek s alkalmazásának szerencsés megoldására, s ennek nélkülözhetetlen feltétele a kormánybani teljes bizalom feltartása mellett általános béke és rend biztosítására fordítandják, ha ismételve mondják, ezekre figyelünk, és ezek mellett arra is gondolunk, miként említett cikkek által már nemcsak egyes hazafiak egyénisége, hanem magának a kormánynak testülete is arra hivatik fel, miként magát radikál párt tagjává nyíltan vallja be, és így nem öszves nemzet kormányává többé, hanem a még eddig hazánkban szabályozott szinezetet sem viselő, de politikai hitvallására nézve is ösméretlen párt főnökévé vállalkozzék, különben tőle nem tudni, kiknek bizalma megtagadhatni fog, ezeknek tapasztalása ismételve mondjuk bennünk, a legjogszerűbb hazafiai indignatiót méltán felébresztő, és így teljes mértékbeli ellenszenvünket elő is idéző.

Ne is kétségtesse tehát magát a martius 15-ki lap szerkeztője, a vagy pártjának hívei egy perczenetig sem azzal, mintha a magyarok igazságos istene kegyelméből valahára nyert alkotmányos felelős kormányának ellenében ilyenmü tulzott, s így meg semmit, állható alap nélküli gyánusításai- val egy jó zavarosban halászni nem akaró, s egészséges ítélő tehetséggel bíró tiszta keblű hazafit is találhasson olyat, a ki vele kezét fogva a magyar felelős kormányának támogatása helyett, mind addig, meddig annak tagjai, eddigi nyíltan ösmért tiszta jellemüket, szeplőtelenül megtartandják, s nemzetünknek valódi, s nem színlelt jó barátai maradandnak, mihez teljes bizodalunk vagy on, előhaladása s közhasznu működési mehozítására vállalkozzék, vagy épen lelépésükre izgatni segédkezzék, ne is engedjék hát nemzetünk istene elérnünk, ezen hitbeni megrendülhetőségünket, mert keblünk tiszta érzelme az, ha a mostani kormány-őrfiak hivatalaikból nagyszerű hazafiai vállalatuk megérlelése előtt kilépnének, helyüket jelen körülményekben üdvárasztólag pótolható egyéniségeink hiányzanak, ha pedig képesség nélkülieknek, avagy épen önző ármánykodóknak jutandának tárczái zsákmányul, eredménye közzavar, fejtelenség s nemzeti végveszély, melly tőlünk még a halálbani nagyszerűség dicsőségét is megtagadva lenne, értetek meg bennünket hazánk-fiai, ébren legyetek, s így az önzők, s közzavarbani halálszatra ásitozók szennyes seregének, mint hazánkat s nemzetünket eláruló eHeneknek ne higgyetek, így lesztek nagy s dicső nemzet tagjai, ellenkezőleg ingatagságtoknak s könnyelműségteknek hitvány, senkiről nem siratott, sőt siratokban is átok között kisirt martalékaivá aljasulandotok. Kelt Egerben 1848-ik évi apríl 24-én tartott casinói nagy ülésünkből.

Az egri casinói társaság meghagyásából Cselei Sándor, elnöklői felügyelő.

Megjelenik e lap **minden nap este.** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunator Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 KR. PP.**